

Zápis do první třídy není zkouška, zdůrazňují pedagogové. Co rodičům radí?

19.3.2025 - | PROTEXT

1. Připravte si předem potřebné dokumenty

Kromě vlastního občanského průkazu budou rodiče k zápisu potřebovat rodný list dítěte a dále vyplněnou a podepsanou žádost o přijetí do školy, kterou zpravidla najdou na webu školy. Některé školy chtějí k nahlédnutí také kartičku zdravotní pojišťovny a v případě cizinců doklad o druhu pobytu v ČR. Pokud má dítě jiné trvalé bydliště než rodič, škola většinou chce, aby to rodiče doložili občanským průkazem dítěte nebo potvrzením z městského úřadu.

Raději si předem zkontrolujte na webu školy, co přesně bude ta vaše požadovat.

2. Pokud má vaše škola objednávací systém, rezervujte si konkrétní čas

Mnohé školy umožňují objednat se na konkrétní čas. Pokud to vaše škola nabízí, využijte to, vyhněte se frontám a čekání. *"Pokud se rodiče objednají a formuláře vyplní předem, nečekají prakticky vůbec. Největší zdržování je právě s dokumenty. Takže kdo se nepřipraví předem, může čekat třeba 20 minut,"* popisuje paní učitelka Lucie Bajziková z Brna.

Pokud školy nemají objednávací systém, největší nával bývá podle zkušeností učitelek hned po zahájení zápisu a pak po 15. hodině, kdy si rodiče vyzvednou děti ve školce.

3. Obvyklá náplň zápisu

Jako první bývá na řadě vyřizování formálních záležitostí, především předložení požadovaných dokumentů. Poté jde rodič s dítětem do některé z tříd, kde na ně čeká paní učitelka, která se každému dítěti věnuje individuálně. *"U nás děti do tříd doprovází žáci z pátých ročníků převlečení za pohádkové postavy. Na závěr dostanou děti dárek, který pro ně vyrobily děti z vyšších ročníků,"* uvádí pedagožka Jitka Teturová z Jedovnic, jak se jejich škola snaží o příjemnou atmosféru u zápisu.

Každá škola má náplň zápisu trochu jinou. *"U nás se ptáme na jméno a příjmení, geometrické tvary, barvy, zda dítě umí nějakou básničku a písničku. Prověřujeme zrakové vnímání, co je menší, větší, co do řady nepatří, počítání do pěti, kde je více a méně, prostorovou orientaci, co je nahoře, dole, uprostřed, vlevo, vpravo a podobně. Požádáme dítě o kresbu postavy, kde sledujeme úchop tužky, tlak, zda je dítě pravák či levák. O kresbě si potom povídáme. Dítě se pokusí složit příběh, pořadí obrázků např. z pohádky O perníkové chaloupce. Také prověřujeme hláskování a slabikování,"* přibližuje učitelka Lucie Bajziková. U pedagožky Jitky Teturové z Jedovnic se ptají i na to, kdy má dítě narozeniny a kde bydlí.

4. Nejčastější problémy jsou v držení tužky a ve výslovnosti

Ze zkušeností pedagogů vyplývá, že děti mají nejčastěji problémy se správným držením tužky a výslovností. Dítě by mělo tužku držet třemi prsty jako ve špetce, mělo by také správně vyslovovat L, R, Ř a sykavky.

"Problémy dlouhodobě sledujeme v úchopu tužky a bývají i v mluvení. Tam by se měli rodiče zaměřit na nápravu. U nás ve škole se píše diktáty, takže kdo má logopedické potíže, ten s nimi velmi bojuje," vysvětluje učitelka Irena Košutová, která učí na jedné z brněnských základních škol.

Na chybné držení tužky upozorňuje i Lucie Bajziková: *"Mám pocit, že většina rodičů vůbec netuší, že už ve čtyřech či pěti letech by měli dítě opravovat. Na přeučování ve škole už je potom pozdě."*

Podle lékařky a autorky předškolní přípravy Předškolákovy týdeníčky Jany Martinové je potřeba špatný úchop dětem opravovat už od začátku. *"Když si dítě obuje špatně boty, také mu je přezujeme už napoprvé, chůze v opačně obutých botách by nebyla pro dítě příjemná. Stejně tak je chybné držení pro děti unavující. Když špatně drží tužku, za chvíli je bolí ruka a tužku odkládají. Nejde jim to, nebaví je to,"* vysvětluje Martinová, která každoročně od učitelek získává zpětnou vazbu po zápisu a tu publikuje na rodičovském portálu Babyonline.

U výslovnosti se učitelky často setkávají s tím, že děti zaměňují R a L. V diktátu pak místo "krk" napíší "klk" a podobně. *"Ve třídě mám holčičku, která v půlce druhé třídy neumí říct R, napsat správně slovo ROHLÍK je pro ni oříšek. Problém vznikne u chybné výslovnosti jakékoli hlásky. Ona ví, že ve slově ROHLÍK je někde R, ale tím, že si to špatně odříká, napsala LOHRÍK,"* popisuje Lucie Bajziková.

5. Vhodné oblečení? Slušné, ale pohodlné

Protože je zápis pro dítě slavnostním okamžikem, mělo by přijít v čistém a slušném oblečení. Učitelky ale apelují na rodiče, aby bylo oblečení dostatečně pohodlné. *"Není nezbytně nutné přijít oblečená jako princezna, pokud mě kousou punčochy a celou dobu mě to bude rušit. U nás navíc chystáme pro děti i sportovní zastávky. Cestou na zápis si na chodbách mohou vyzkoušet házení, skákání, obíhání, přelézání.... Takže tady se pohodlnost a praktičnost oblečení vyloženě nabízí,"* uzavírá Lucie Bajziková.

6. Nestresujte sebe ani dítě, zápis není zkouška a stále máte ještě dost času

"Určitě není dobře, když rodiče děti předem stresují, že se neumí správně podepsat, že neumí básničku... Zažila jsem, že tatínek křičel na chlapečka ode dveří, aby nezapomněl nakreslit pět prstů. Tohle je úplně zbytečné, děti by se měly cítit příjemně, v pohodě. Nikdo tady nikoho neznámkuje, pokud se něco nepodaří, nic se neděje a rodiče mají do září dostatek času vše s dítětem docvičit," říká učitelka Lucie Bajziková.

Odborníci také upozorňují, že někteří rodiče se snaží těsně před zápisem dostat do dítěte co nejvíce. *"To je ta nejhorší varianta,"* varuje rodiče lékařka Martinová. Podle ní by první zkušenost dítěte se školou měla být pozitivní proto, aby si dítě vybuchovalo i pozitivní vztah ke vzdělávání. *"Pokud jste nedělali celoroční předškolní přípravu, stanovte si priority, které v klidu a pomocí her můžete s dítětem do zápisu zvládnout,"* doplňuje.

Pokud chtějí mít rodiče představu o tom, jak na tom jejich potomek je, mohou si stáhnout zdarma testovací sadu před zápisem. Obsahuje cvičení z Předškolákových týdeníčků, která by měly děti zhruba v době zápisu zvládnout.

"Zápis do prvního ročníku není zkouška, jen zjištění, co děti znají a umějí. Pokud zjistíme, že děti v něčem pokulhávají, doporučíme rodičům do nástupu v září vše dotáhnout, aby jejich děti bez problémů přechod z MŠ do ZŠ zvládly. To je ještě skoro půl roku," dodává učitelka Jitka Teturová.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/zapis-do-prvni-tridy-neni-zkouska-zduraznuji-pedagogove-co-rodicum-radi/2649398>